

İNKILAP TARİHİ SEMİNERİ

NOKTAZATIŞI

AKİF ÇELİK

YEDİakademi
İKLİM®

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911-1912)

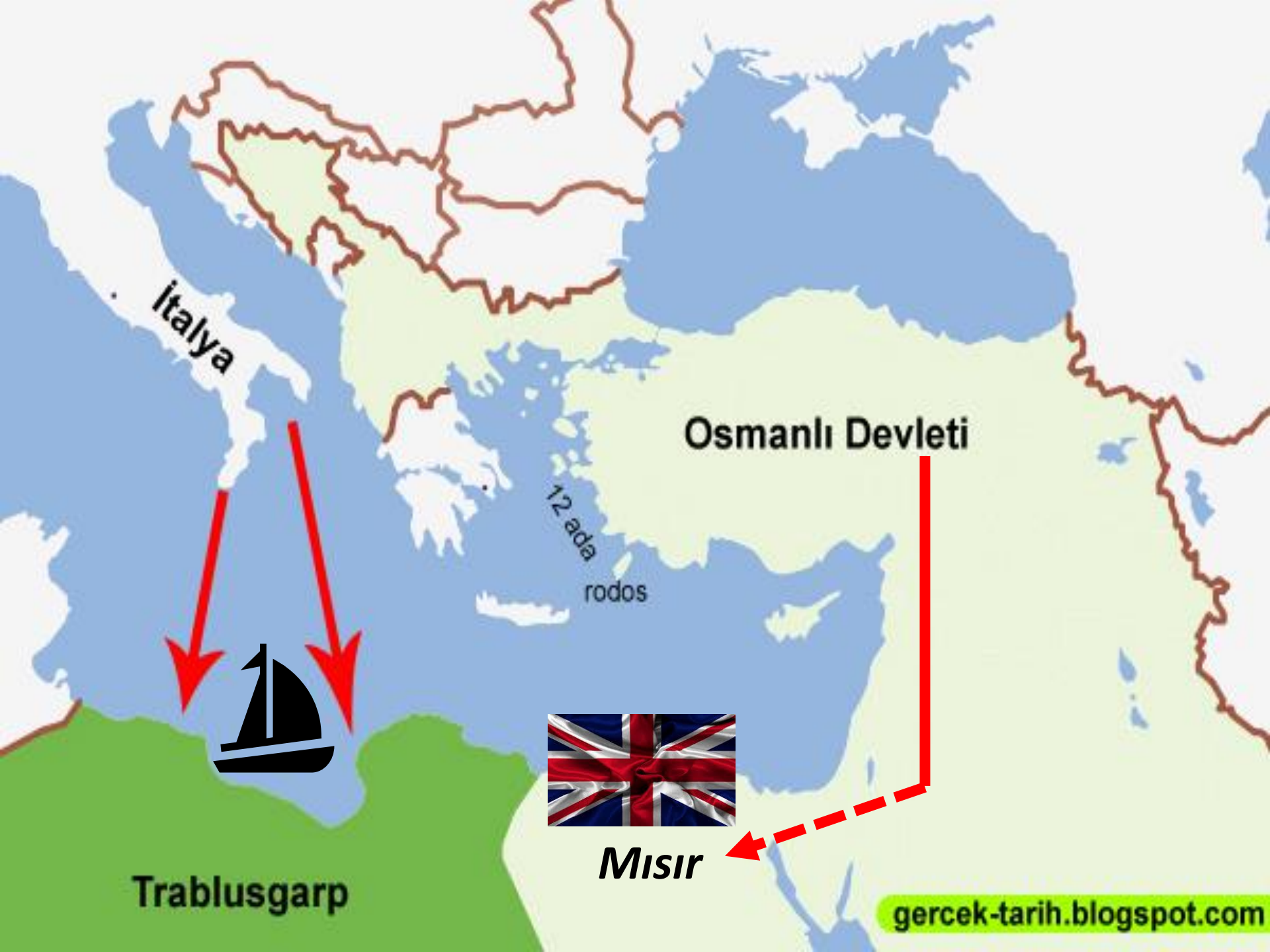

OSMANLI X İTALYA

Nedenleri

- **EKO:** İtalya'nın sömürge ve hammadde arayışı
- **SIYASİ:** İngiltere ve Fransa'nın İtalya'yı teşvik etmesi
- **İÇ:** Osmanlının güçsüzlüğü ve yardım gönderemeyecek durumda olması (İngiltere Mısır yolunu kapattı. Denizden donanması zayıf)
- **COĞ:** Coğrafi yakınlık
- **TARİHİ:** İtalya'nın Habeşistan yenilgisinin intikamını almak istemesi

İtalya

Osmanlı Devleti

12 ada
rodos

Trablusgarp

Mısır

DURUM

- Osmanlı Devleti Yardım gönderemeyecek durumdaydı.(ingiltere Mısır yolunu kapattı)
- Mustafa Kemal bu grubun içinde **TANİN** gazetesinin muhabiri olarak **ŞERİF BEY** takma ismiyle Trablusgarp'a gitmiştir. **Feda-i Zabitan Birlikleri**.
- **Derne ve Tobruk'ta** savaşmıştır.
- Enver Paşa **HAMDİ BEY** ismi ile **Bingazi** de savaşmıştır.

GAZETECİ
ŞERİF BEY

İtalya saldırıyor, ama yerli halk iyi bir direniş gösteriyor

İtalya Rodos ve On İki Adaları işgal ediyor

Balkanlarda isyan çıkardı

Lübnan Beyrut limanı bombalandı

Çanakkale Boğazına saldırdı

I. Balkan savaşı çıkmıştır

Uşi Antlaşması(1912)

Kültürel
bağları
koparmamak

Trablusgarp
ve Bingazi
İtalya'ya
verilmiştir

K. Afrika
hakimiyetimiz
bitti.

Trablusgarp ve
Bingazi Halkı dini
Bakımdan
halifeye bağlı
kalacaklardır

12 Ada ve Rodos
geçici olarak
İtalya'ya
bırakılmıştır

Adaları
koruyamayacak
kadar güçsüz

- I) Trablusgarp Savaşı
- II) Uşı Ant.
- III) Balkan Savaşı
- IV) Londra Ant.

Öncüleri kronolojik olarak
sıralayın: **I - III - II - IV**

Aman Dikkat Canlar Kronoloji Önemli...

1911

1912
(8 Ekim)

1912
(15 Ekim)

1913

Trablusgarp
Savaşı
Osmanlı -
İtalya
Kuzey
Afrika

I. Balkan Savaşı
Osmanlı- Balkan
Ulusları

Uşi Antlaşması
Osmanlı - İtalya

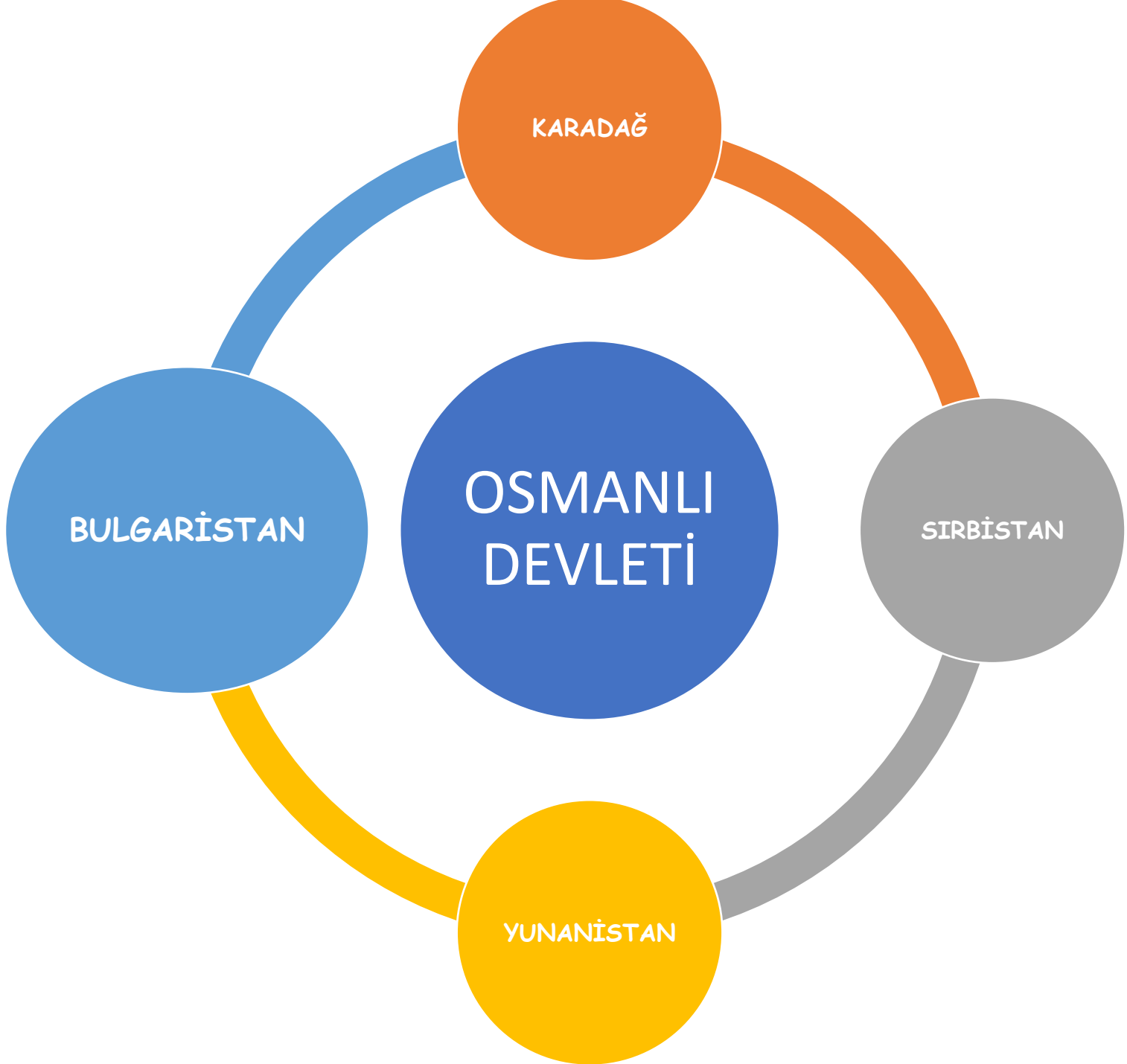
Londra Antlaşması
Osmanlı - Avrupalı
devletler

I. BALKAN SAVAŞI(1912)

- Fransız ihtilali ve **Milliyetçilik** akımı
- Balkan devletlerinin Osmanlı Devletinin **Trablusgarp'ta savaşıyor** olmasından yararlanmak isteği
- Rusya'nın kışkırtmaları(**Panslavizm**)
- Osmanlı Devletini **Balkanlardan atma** isteği

LONDRA KONFERANSI İLE KAYBEDİLEN YERLER

Batı Trakya

Arnavutluk

Doğu Trakya

Ege adaları ve Girit

Makedonya

BAB-I ALİ BASKINI

Enver Paşa
tarafından
Edirne'nin
kaybedilmesi
üzerine yapılmıştır.

Osmanlı Devletinin
ilk **Hükümet**
darbesidir.

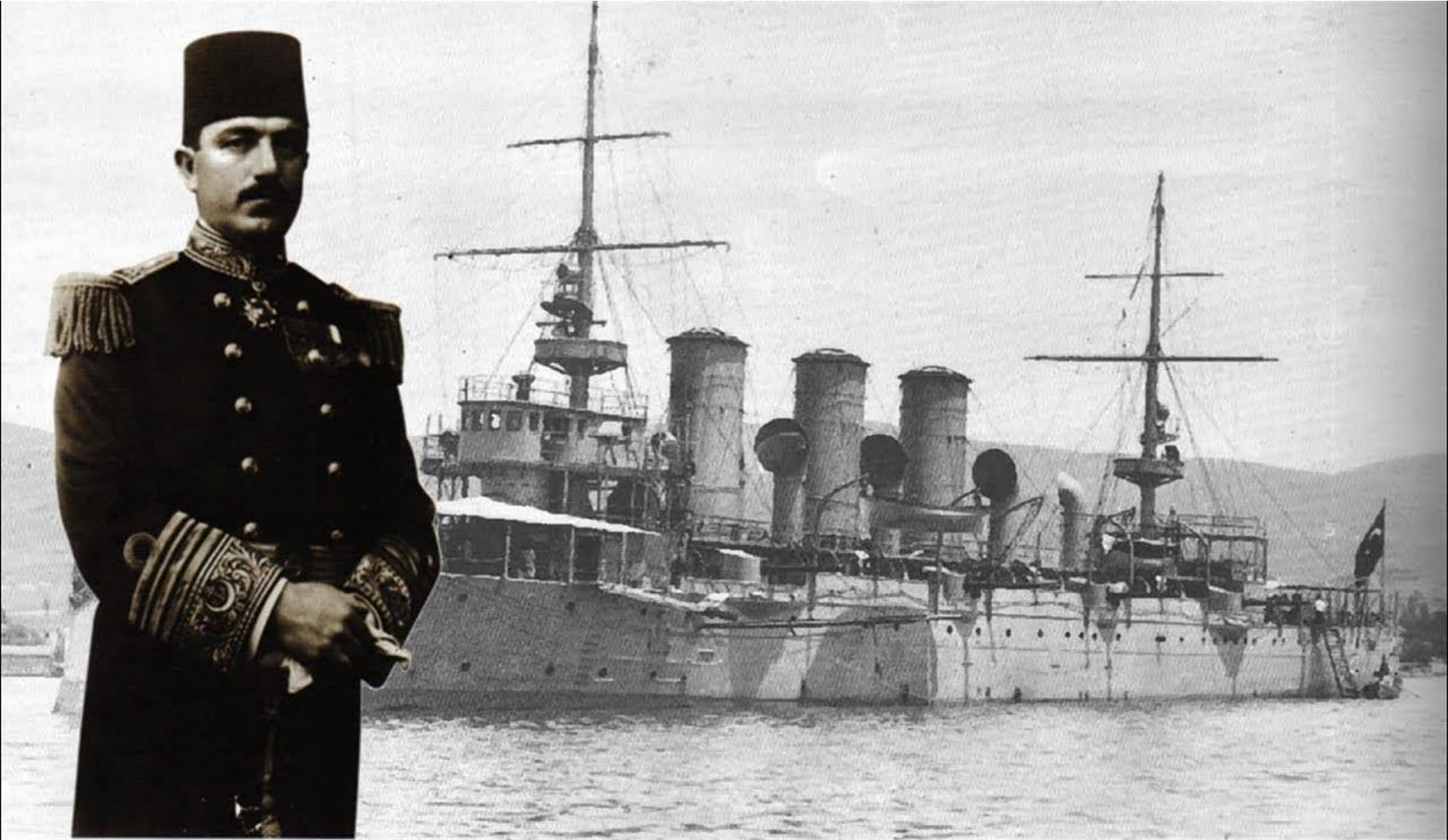
Bu olay **Padişaha** ve
Rejime yönelik değildir

Yönetim **İttihat**
Terakkinin eline
geçti

Kamil Paşa Hükümeti
istifa etti, **Mahmut**
Şevket Paşa Hükümeti
kuruldu.

RAUF ORBAY

HAMİDİYE KAHRAMANI

II. BALKAN SAVAŞI(1913)

- ✓ I. Balkan savaőında **Bulgaristan'ın** diğerlerinden fazla toprak alması.
- ❖ Bulgaristan'ın diğer Balkan devletleriyle mücadelesinden yararlanıp **Edirne ve Kırklareli'yi** geri aldık.
- ❖ Enver Paşa **Edirne Fatih** ünvanı.
- ❖ Yalnızca II. Balkanda olan devlet **ROMANYA** (I. Balkan da yok)

SONUÇ

- **Batı Trakya Türkleri Sorunu** ortaya çıktı

SONUÇ

- **Osmanlıcılık** sona
Erdi. **Türkçülük** güçlendi

SONUÇ

- **Almanya'ya**
yakınlaşmaya başladık

I. DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

- SÖMÜRGEÇİLİK VE HAMMADDE ARAYIŞI

- MİLLİYETÇİLİK
- BLOKLAŞMA
- SİLAHLANMA YARIŞI

BLOKLAŞMA

İTİLAF
ANLAŞMA

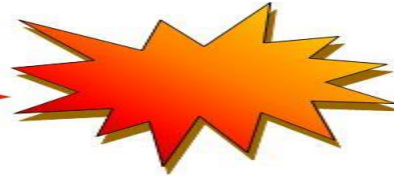
İTTİFAK
BAĞLAŞMA

Savaş Öncesi Bloklar

İtilaf Devletleri

İttifak Devletleri

DEVLETLER ARASI BLOKLAŞMA

İTİLAFA (Anlaşma)

İTTİFAK (Bağlaşma)

- İngiltere
- Fransa
- Rusya

- Almanya
- Avusturya Macaristan
- İtalya (1915)

- ⇒ İtalya
- ⇒ Japonya
- ⇒ ABD
- ⇒ Belçika
- ⇒ Sırbistan
- ⇒ Romanya
- ⇒ Brezilya
- ⇒ Portekiz
- ⇒ Çin
- ⇒ Yunanistan

- ⇒ Osmanlı Devleti
- ⇒ Bulgaristan

CEPHELER

TAARRUZ

Kafkas
Kanal

SAVUNMA

Çanakkale
Irak-Basra
Hicaz-Yemen
Suriye-Filistin

TOPRAKLARIMIZ DIŞINDA

Galiçya
Romanya
Makedonya

SEYİT ONBAŐI

OCEAN
GEMİSİNİ
DUMAN
EDEN
KAHRAMAN!

1.Anafartalar
Kahramanı

Mustafa Kemal Paşa

2.Alçitepe
Kahramanı

Kazım Karabekir

3.18 Mart
Çanakkale
Kahramanı

Cevat Çobanlı Paşa

KUT KAHRAMANI
HALİL PAŞA

KUT'UL AMARE
SAVAŞI'NDA
İNGİLİZLERİ
PERİŞAN
EDEN EFSANE
KOMUTAN!!!!

FAHRETTİN PAŞA (TÜRKKAN)

MEDİNE
MÜDÂFAASI VE
ÇÖL KAPLANI
FAHRETTİN PAŞA

MUSTAFA KEMAL BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA

ÇANAKKALE ÇEPHESİ

19. Tümen Komutanı. Albay. Gümüş Liyakat Madalyası.
Anafartalar, Seddülbahr, Arıburnu, Conkbayırı.

KAFKAS CEPHESİ

16. Kolordu Komutanı-Mirliva
Başarısı **Muş ve Bitlis'i** Ruslardan geri aldı.

SURİYE-FİLİSTİN CEPHESİ

7. Ordu Komutanı, sonra Yıldırım Orduları Grup
Komutanı-Mirliva
Başarısı Halep önlerinde İngilizleri durdurdu.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI (30 Ekim 1918)

- ✓ İnsan kaynaklarının tükenmesi
- ✓ Wilson'a duyulan güven(12.maddesi)
- ✓ Bulgaristan'ın bizden önce savaştan çekilmesi ve Almanya ile kara bağlantısının kesilmesi
- ✓ Savaşa tek başına devam edecek gücünün olmaması
- ✓ Savaştan yenik çıkması

MONDROS MÜTAREKESİ (30 Ekim 1918)

Mondros'u onaylayan padişah	VI. Mehmet Vahdettin
Mondros'u imzalayan Osmanlı Hükümeti	Ahmet İzzet Paşa Hükümeti
Mondros'u Osmanlı Adına İmzalayan Kişi	Bahriye Nazırı Rauf Bey
Mondros'u İtilaf Devletleri Adına İmzalayan	İngiltere – Amiral Calthorpe
Mondros'un İmzalandığı Yer	Ege – Limni Adası – Mondros Limanı – Agamemnon Zırhlısı

Madde 7:

❖ Müttefikler, güvenliklerini tehdit edecek durum olduğunda herhangi strateji noktasını işgal hakkına sahip olacaktır.

Yorum: İşgale hukuksal dayanak bulundu

❖ Osmanlı'nın tamamı işgale açık hale gelmiş

Madde 24:

❖ Vilâyet-i Sitte'de karışıklık çıkması halinde bu vilâyetlerin herhangi bir kısmının işgali hakkını İtilâf devletleri muhafazâ ederler

Bitlis
Elazığ
Sivas
Diyarbakır
Erzurum
Van

Yorum: Doğuda Ermeni devleti kurma isteği.

Mondrostan Sonra İşgaller Başlamıştır

❖ İlk İşgal edilen yer?

İngiltere MUSUL

❖ Anadoluda ilk işgal edilen yer?

Fransa HATAY-DÖRTYOL

❖ İlk direniş?

Fransa'ya karşı HATAY-DÖRTYOL

Kara Mehmet Çavuş (19 Aralık 1918)

İZMİR'İN İŞGALİ (15 Mayıs 1919)

- Türk Milleti en büyük tepkiyi İzmir'in işgaline vermiştir.
- Halide Edip meşhur **Sultan Ahmet Mitingini yaptı.**

Sultanahmet Meydanı'nda 23 Mayıs 1919'da toplanan 200 bin kişi, bağımsızlık bildirisi okudu, İstanbul'daki işgal güçleri bu protestoya müdahale etmedi. Tarihi mitingde kürsüye çıkan Halide Edip, coşkulu bir konuşma yaparak direniş mücadelesini ateşledi. Kürsüye çıkan diğer konuşmacılar, Şair Mehmet Emin Yurdakul, Süleyman Sım ve Dr. Fahrettin Hayri, İzmir'in işgalini lanetledi. Ayrıca, halka, "İzmir Türk Kalacak" rozetleri dağıtıldı.

- Ateşten Gömlek
- Türk'ün Ateşle İmtihanı
- Vurun Kahpeye
- Dağa Çıkan Kurt

Halide Edip'den direnişini ateşleyen coşkulu konuşma

İzmir'in işgalinde Yunana ilk kurşunu sıkan Gazeteci Hasan Tahsin'in gerçek adı?

İZMİR'de katliam

Yunan işgal kuvvetleri saat 8.40'da karaya
çıktı, Metropolit tarafından takdis edildi.
Şehirdeki tecavüz ve yağmanın bir türlü
sonu gelmiyor. Çok sayıda şehit verdik

İZMİR Konağı • Kırba • Karkalya don Boyunca yürüterek Pa-

VE İLK ŞEHİDİMİZ

Gazeteci
Osman
Nevres
Bey,
Yunan
İşgal
Kuvvetleri
tarafından
röbetçi
kurşunu
ile
yıldızın
sonra
sığı
'Abdülkadir
gözetil
edildi

İZMİR
DÜN akşam Koca
Boyunda Yunan iş-
gal kuvvetleri ilk kar-
aya çıktılar. Şehirde
tejavüz ve yağmanın
sonu gelmiyor. Çok
sayıda şehit verdik.

**OSMAN
NEVRES
BEY**

**Hukuk-u
Beşer
Gazetesi**

ALBAY SÜLEYMAN FETHİ BEY

YAŞA
VENİZELOS
DEMEDIĞİ İÇİN
ŞEHİT EDİLEN
YİĞİT VATAN
EVLADI VE
EFSANE
KOMUTAN
!!!!!!!RUHUN ŞAD
OLSUN...

AMİRAL BRİSTOL RAPORU

- İzmir'in işgali üzerine yayınlanmıştır.
- Yunan idealarını yalanlamıştır.
- **UYARI:** İşgallerin haksızlığını dünyaya duyuran ilk rapordur. Bizi destekleyen ilk uluslararası belge

GENERAL HARBOURD RAPORU

- Doğu'da Ermenistan devleti kurulamayacağını bildiren rapordur.

MİLNE HATTI RAPORU

- Ayvalık'tan geçmesi planlanmıştır.
- Yunan kuvvetleri ile Türk kuvvetleri arası askersiz bölgedir.
- **Amaç,** Yunana zaman kazandırmaktır.

CEMİYETLER

- **Mondros'tan** sonra halkın işgallere ilk tepkisi...
- Amaçları buldukları bölgede **çoğunlukta olduğunu** ispatlamak(wilson)
- **Bölgesel** faaliyet göstermişlerdir
- Mücadele şekilleri **basın-yayındır**

ZARARLI CEMİYETLER

AZINLIKLAR

Amaçları; 7.Maddeyi uygulatıp Wilson'a göre Devlet kurmak

1-Rum

A-Batı Anadolu;

- Mavri Mira
- Etniki Eteryay

B-Karadeniz;

- Pontus Rum
- Kardos

2-Ermeni

A-Doğu Anadolu;

- Hınçak
- Taşnak

B-Çukurova;

- Ermeni İntikam Alayı

3-Yahudi

- Makabi, Alyans İsrailit

TÜRKLER

Amaçları; Saltanatın geleceği için Manda ve Himayeyi istemişlerdir

- Sulh ve Selameti Osmaniye Fırkası
- Hürriyet ve İtilaf Fırkası
- Teali İslam Cemiyeti
- Kürt Teali Cemiyeti
- Wilson Prensipleri Cemiyeti
- İngiliz Muhipleri Cemiyeti

MİLLİ CEMİYETLER

Rumlara karşı ilk kurulan cemiyet. Bağımsız devlet kurmak istemiştir

Trakya Paşaeli Cemiyeti

Batıda Rumlarla Mücadele etti. İzmirin işgalinden bir gün önce adını Reddi İlhak yaptı.

İzmir Müdafai Hukuk Cemiyeti

Batıda Rumlarla mücadele etti. Balıkesir Alaşehir kongrelerini düzenledi

Reddi İlhak cemiyeti

Karadenizde Pontus Rumlara ile mücadele etti. Erzurum Kongresine katkı sağladı

Trabzon Müdafai Hukuk Cemiyeti

Erzurum Kongresini düzenledi. Doğuda Ermenilerle mücadele etti. Albayrak , Hadisat , Lepays gazetelerini çıkarttı.

Doğu Anadolu Müdafai Hukuk Cemiyeti

Pozantı Kongresini düzenledi. Güneyde Ermeniler ile mücadele

Kilikyalılar Cemiyeti

Ulusal Cemiyettir. Üyeleri aydınlardır. Basın yayıncıdır. Kuvai Milliye adını ilk kez kullanmıştır.

Milli Kongre Cemiyeti

Kurtuluş Savaşına İstiklal yolundan Lojistik destek sağladı. Alt kolları Mim Mim , Zabitan , Hamzabey'dir

Gizli Karakol Cemiyeti

M. Kemal Paşa'nın isteği ile Sivas'ta kuruldu

Anadolu Kadınları Müdafai Hukuk Cemiyeti

MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ (GENELGELER VE KONGRELER)

MUSTAFA KEMAL'İN İZLEDİĞİ YOL HARİTASI

Mustafa Kemal'in İstanbul Dönemi

- Mondros imzalandıktan sonra **Suriye Cephesi** kapanınca İstanbul'a geldi
- Yaveri Cevat Abbas'a Boğazdaki gemileri görünce **'Geldikleri Gibi Giderler' Dedi**
- Ali Fethi ile beraber **Minber** Gazetesini çıkarttı. **"HATİP"** takma adını kullandı.
- **Zabit ve Kumandan İle Hasbihal** kitabını yazdı

Geldikleri gibi
giderler

İtilaf devletleri 30 Ekim 1918'deki Mondros Ateşkes Anlaşmasından sonra neler yapmıştı?

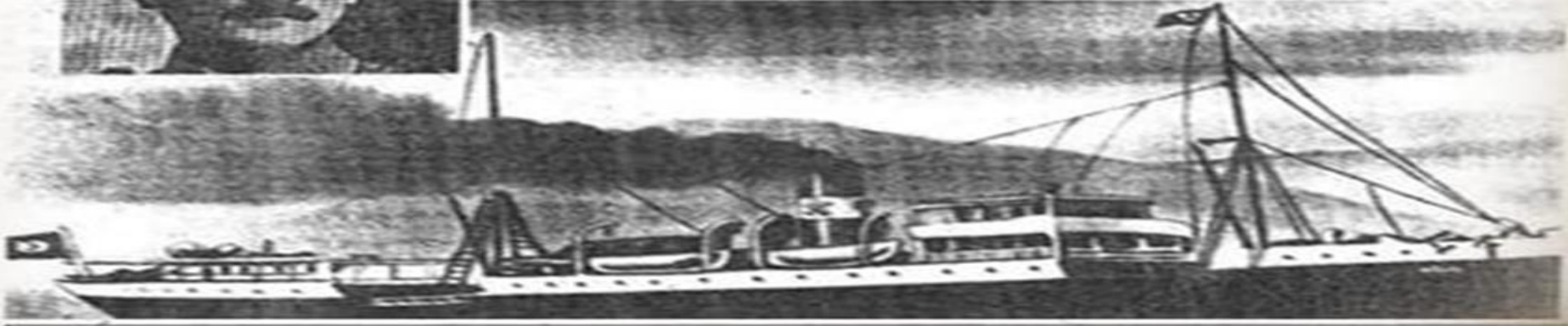
MUSTAFA KEMAL'İN SAMSUN'A ÇIKIŞI (19 Mayıs 1919)

Mustafa Kemal / 9.Ordu Müfettişi-Doğu Karadeniz

MUSTAFA KEMAL PAŞA DÜN SAMSUN'A GİTTİ

Bandırma vapuru, hareketinden önce Kızkulesi önünde
bir İngiliz binbaşısı tarafından kontrolden geçirildi.
Karadeniz'de şiddetli fırtına hüküm sürüyor

İSTIKLÂL SAVAŞI GAZETESİ. Cumartesi 17 Mayıs 1919

SAMSUN RAPORU

Mustafa Kemal paşa Raporda İstanbul Hükümeti ile ilk kez görüş ayrılığı yaşamıştır.

NOT: Samsuna çıkış **NUTUK'un** başlangıcıdır.

HAVZA TAMİMİ (28 Mayıs 1919)

AMAÇ: Ulusal bilinci uyandırmak

☛ Mustafa Kemal, **İstanbul Hükümeti tarafından ilk defa geri çağırılmıştır.**

☛ Milli Mücadele'nin **ilk resmi genelgesi...** Hazırlanışı: **ŞAHSİ**

AMASYA GENELGESİ

Vatanın bütünlüğü ve milletin bağımsızlığı tehlikededir.

İstanbul'daki hükümet sorumluluğunun gereklerini yerine getirememektedir.

Milletin bağımsızlığını yine **milletin azim ve kararı** kurtaracaktır

Her türlü etki ve denetimden uzak milli bir kurulun varlığı çok gereklidir (**TEMSİL HEYETİ**)

Anadolu'nun her yönden en güvenli yeri olan **Sivas'ta** milli bir kongre toplanmalıdır.

Amasya Genelgesinin Önemi

- Milli Mücadele'nin "amacı, gerekçesi ve yöntemi" açıklayarak

Kurtuluş Savaşının

Programını

hazırlamıştır.

- Mustafa Kemal'in **son resmi görevi.**

- " **Milli egemenlik**"

fikri ilk defa üstü

kapalı bir şekilde

vurgulandı.

- **İhtilal yaparak üstü**

kapalı Cumhuriyet

fikrini ilk kez dile

getirdi.

- Paşa genelgeyi ünlü

komutanlara

imzalatarak

kişisellikten çıkarmak

istemiştir.

- ✓ **Kazım Karabekir**

- ✓ **Ali Fuat Cebesoy**

- ✓ **Rauf Orbay**

- ✓ **Refet Bele**

- ✓ **Cemal Paşa**

ERZURUM KONGRESİ

ERZURUM KONGRESİ
TOPLANIŞ ŞEKLİ
BAKIMINDAN
BÖLGESEL...

- DOĞU ANADOLU VE TRABZON
DAN SEÇİLMİŞ DELEGELERİN
KATILMASI

ERZURUM KONGRESİ
ALDIĞI KARARLAR
BAKIMINDAN
ULUSAL...

- **NEDENİ** ; MUSTAFA KEMAL'İN
KONGRE BAŞKANLIĞINI YAPMASI

ERZURUM KONGRESİ

- ❖ İstifa eden Erzurum delegeleri **Kazım Yurdalan ve Cevat Dursunoğlu** yerine **Mustafa Kemal ve Rauf Bey** kongreye Erzurum delegesi olarak iştirak etti.
- ❖ Mustafa Kemal, Erzurum Kongresi'ne başkan seçildi.
- Mustafa Kemal'in başkan olması kongrenin **ulusal nitelikli kararlar** almasını sağladı.

HAP BİLGİ: Erzurum Kongresi'nde;

- İlk kez **milli sınırlardan** bahsedilmiştir.
- İlk kez **manda fikrine** karşı çıkılmıştır.
- İlk kez **geçici hükümet** kurma fikrinden bahsedilmiştir.
- İlk kez **meclis açma** fikrinden bahsedilmiştir.
- İlk kez 9 üyelik **bölgesel Temsil Heyeti** kurulmuştur. Başkanı Mustafa Kemal olmuştur.
- Doğudaki **yararlı cemiyetler** birleştirilmiştir.
- Mustafa Kemal'in **ilk sivil** görevidir.
- Mustafa Kemal Erzurum Kongresi için **"Tarih bu kongreyi ender ve büyük bir eser olarak kaydedecektir"** sözünü söylemiştir.

MUSTAFA KEMALİN KATILDIĞI

KONGRELER

 Afyon Kongresi

 Pozantı Kongresi

 Sivas Kongresi

 Erzurum Kongresi

MUSTAFA KEMALİN KATILMADIĞI KONGRELER

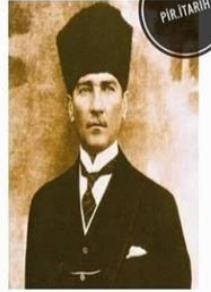
 Balıkesir Kongresi

 Alaşehir Kongresi

 Lüleburgaz Kongresi

 Edirne Kongresi

 Bunların dışında katılmadığı diğer bir kongre **Nazilli Kongresi**dir.

SİVAS KONGRESİ (4 - 11 Eylül 1919)

Toplanış şekli, toplanış amacı ve kararları bakımından tamamen **ulusal** bir kongredir.

İstanbul Hükümeti ve işgal güçlerinin engellemesi sonucunda kongreye beklenildiği kadar üye katılamadı.
(38 delege)

1

- Bölgesel niteliğe sahip olan yararlı cemiyetler "**Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**" adıyla birleştirilmiştir.

2

- Temsil Heyeti'nin üye sayısı arttırılmış ve yetkileri bütün vatani temsil edecek şekilde genişletilmiştir.

3

- Milli Mücadele'de psikolojik savaşı yürütmek için **İrade-i Milliye** adlı bir gazetenin çıkarılmasına karar verilmiştir.

4

- Temsil Heyeti Ali Galip Olayı'ndan İstanbul Hükümeti'ni sorumlu tutmuş. Ali Galip'i yönlendiren Damat Ferit'in istifa etmesi için İstanbul ile haberleşmeyi kesmiştir.

5

- Damat Ferit Hükümeti'nin istifa etmesi Temsil Heyeti'nin **ilk siyasi zaferidir**.

6

- Temsil Heyeti Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesi komutanı olarak atamış böylece **ilk kez yürütme** yetkisini kullanmıştır.

AMASYA GÖRÜŞMELERİ (20-22 EKİM 1919)

İstanbul
Hükümeti adına
Salih Paşa

Temsil Heyeti
adına Mustafa
Kemal

Ali Rıza Paşa Hükümeti döneminde
resmen-hukuken tanıldı.

SONUÇ

İstanbul Hükûmeti Amasya'da alınan kararlardan yalnızca **Mebusan Meclisi'nin toplanmasını** kabul etmiştir.

TEMSİL HEYETİ'NİN ANKARA'YA GELİŞİ (27 Aralık 1919)

Ankara'nın merkez olarak tercih edilmesinde

- İşgallerden uzak güvenilir bir bölge oluşu
- Haberleşme ve ulaşım imkânlarının elverişliliği
- Batı Cephesi'ne ve Osmanlı Mebusan Meclisine yakınlığı

Mustafa Kemal'in Ankara'ya Gelen Milletvekillerinden İstekleri

- Kendisinin Meclis Başkanı seçilmesi(Mec.kapnırsa başka yerde açmak için)
- Mecliste, "Müdafaa-i Hukuk" adında bir grup kurulması(Birlik için)
- Misak-ı Milli kararlarının kabul edilmesi(Kurtuluş Savaşına resmiyet katmak için)

OSMANLI MEBUSAN MECLİSİ'NİN TOPLANMASI (12 Ocak 1920)

- ❑ Osmanlı Mebusan Meclisi 12 Ocak 1920'de çalışmalarına başlamış ve böylece halk iradesi yönetime yansımıştır.
- ❑ Çoğunluğu vatanın kurtuluşunu amaç edinen milletvekilleri (Felah-ı Vatan) 28 Ocak 1920 tarihinde gizli bir oturumla "MİSAK-I MİLLİ" kararlarını kabul etmişlerdir.
- ❑ REŞAT HİKMET başkan seçildi. Sağlık sorunları nedeniyle yerine CELALETTİN ARİF geldi.

MİSAK-İ MİLLİ KARARLARI

(28 Ocak 1920)

Kapitülasyonlar

A
R
A

Boğazlar

Osmanlı Borçları

Referandum (Halk oylaması)

Sınırlar

Azınlık Hakları

Not: Misak-i Milli nin tüm kararları Ulusal bağımsızlıkla ilgilidir. Asla ulusal egemenlikten bahsedilmemiştir.

✓ **ELVİYE-İ SELASE**
(Kars, Ardahan, Batum)

✓ **BATI TRAKYA**

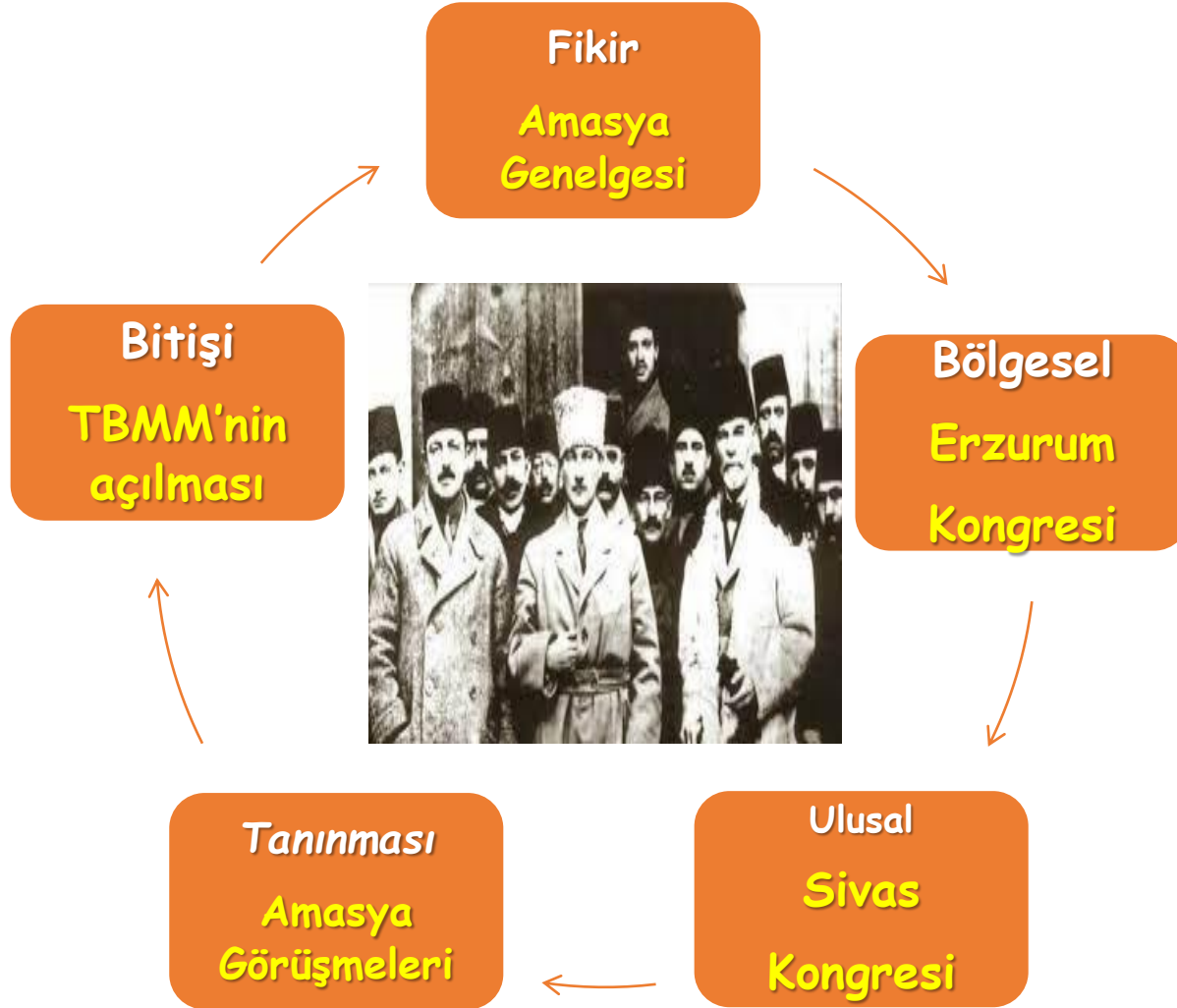
✓ **ARAP TOPRAKLARI**

Misak-i Milli'nin İlan Edilmesinin Sonuçları

- İstanbul resmen işgal edildi. **TÜRK OCAĞI** basıldı.
- Telgrafçı **MANASTIRLI HAMDİ BEY** işgali M.Kemal'a duyurdu.
- **ŞEHZADEBAŞI KARAKOLU** BASILDI.
- **MEBUSAN MECLİSİ** basıldı. Bazı vekiller tutuklandı.
- İstanbul'da Hükümet bunalımı yaşandı. **SALİH PAŞA** yerine, **DAMAT FERİT PAŞA** yeniden sadrazam oldu.
- Bu durum M.Kemal Paşanın işine geldi. Ankara'da **TBMM** açıldı.

NOKTA ATIŞI HAP BİLGİLER

TEMSİL HEYETİ

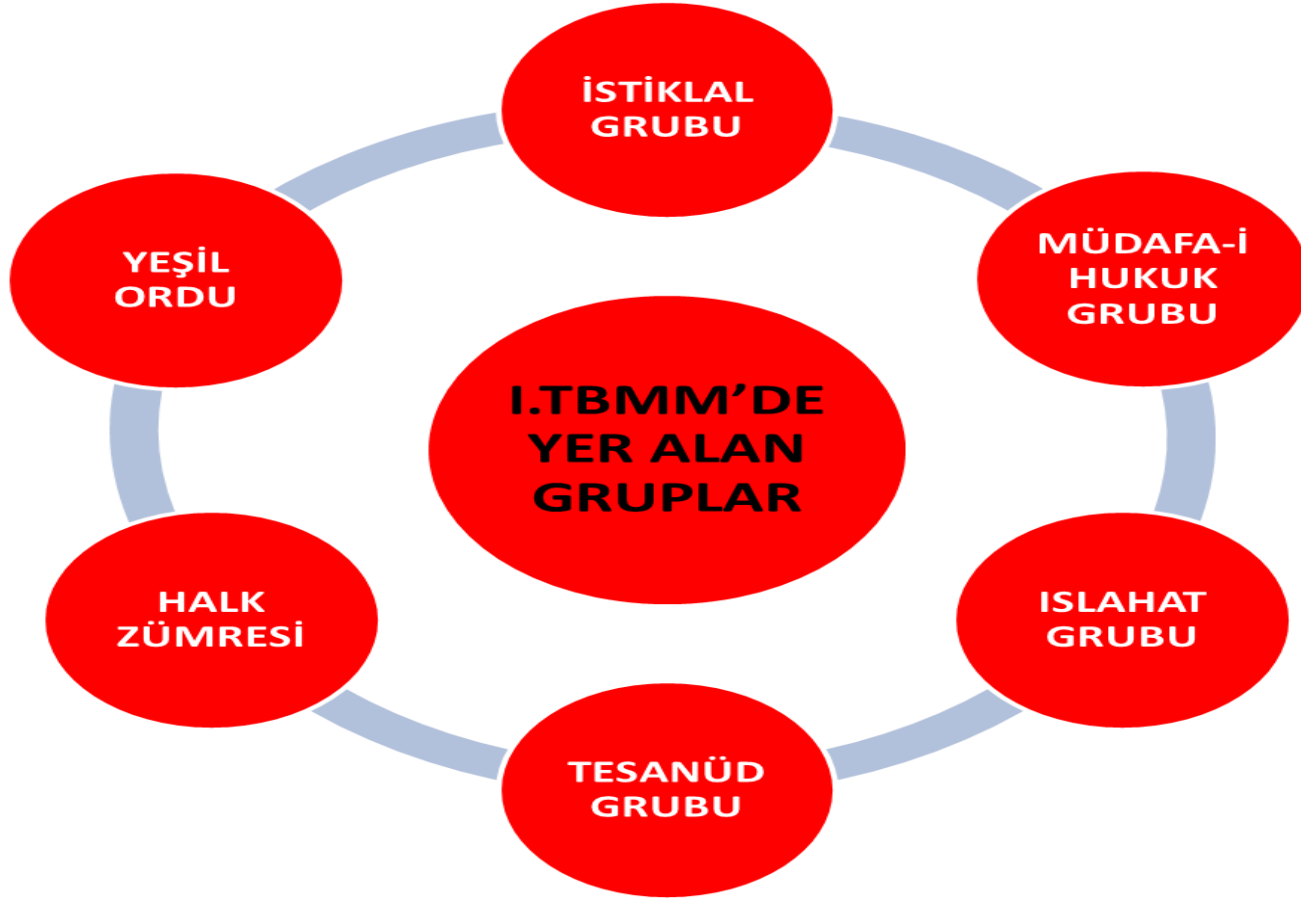

I. TBMM DÖNEMİ (1920-1923)

I. TBMM'nin Açılması ile;

- Milli birlik ve beraberliği sağlamak
- Düzenli orduyu kurmak
- Vatanı işgalden kurtarmak
- Ulusal bağımsızlığı sağlamak

ALDIĞI KARARLAR

1) Hükümet kurmak zorunludur.

2) Geçici kaydıyla bir hükümet başkanı tanımak; veya padişah vekili atamak doğru değildir.

3) Meclis içerisinde tek tek seçilecek bir kurul, hükümet işlerine bakar. Meclisin başkanı hükümetin de başkanıdır.

(MECLİS HÜKÜMETİ SİSTEMİ)

4) TBMM'nin üstünde bir güç yoktur.

5) Yasama ve yürütme yetkileri TBMM'ye aittir.

(GÜÇLER BİRLİĞİ)

6) Padişah ve halife baskı ve zordan kurtulduğu zaman, meclisin düzenleyeceği yasal ilkeler doğrultusunda yerini alır.

I. TBMM'NİN ÖZELLİKLERİ

ÖZELLİKLERİ

Milli Olması

Olağanüstü Yetkiler Taşınması

Kurucu Olması

İhtilalci Olması

Demokratik Olması

Partilerin Olmaması

Geniş Tabanlı Olması

I. TBMM'NİN ÇIKARDIĞI KANUNLAR

- 💣 AĞNAM VERGİSİNİN 4 KATINA ÇIKARILMASI
- 💣 HIYANETİ VATANIYE KANUNU
- 💣 NİSABI MÜZAKERE KANUNU
- 💣 FİRARİLER KANUNU
- 💣 MEN-İ İSRAFAT KANUNU
- 💣 MEN-İ MÜSKİRAT KANUNU
- 💣 BAŞKOMUTANLIK YASASI

NOT: **TEKALİF-İ MİLLİYE EMİRLERİ** MUSTAFA KEMAL TARAFINDAN ÇIKARILMIŞTIR.

TBMM'YE KARŞI AYAKLANMALAR

Doğrudan İstanbul Hükümeti

- KUVAY-I İNZİBATİYE
- ANZAVUR AYAKLANMASI

İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri

- BOLU
- DÜZCE
- HENDEK
- ADAPAZARI
- AFYON
- KONYA
- URFA
- MARDİN
- BAYBURT
- YOZGAT

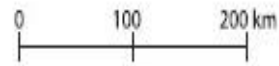
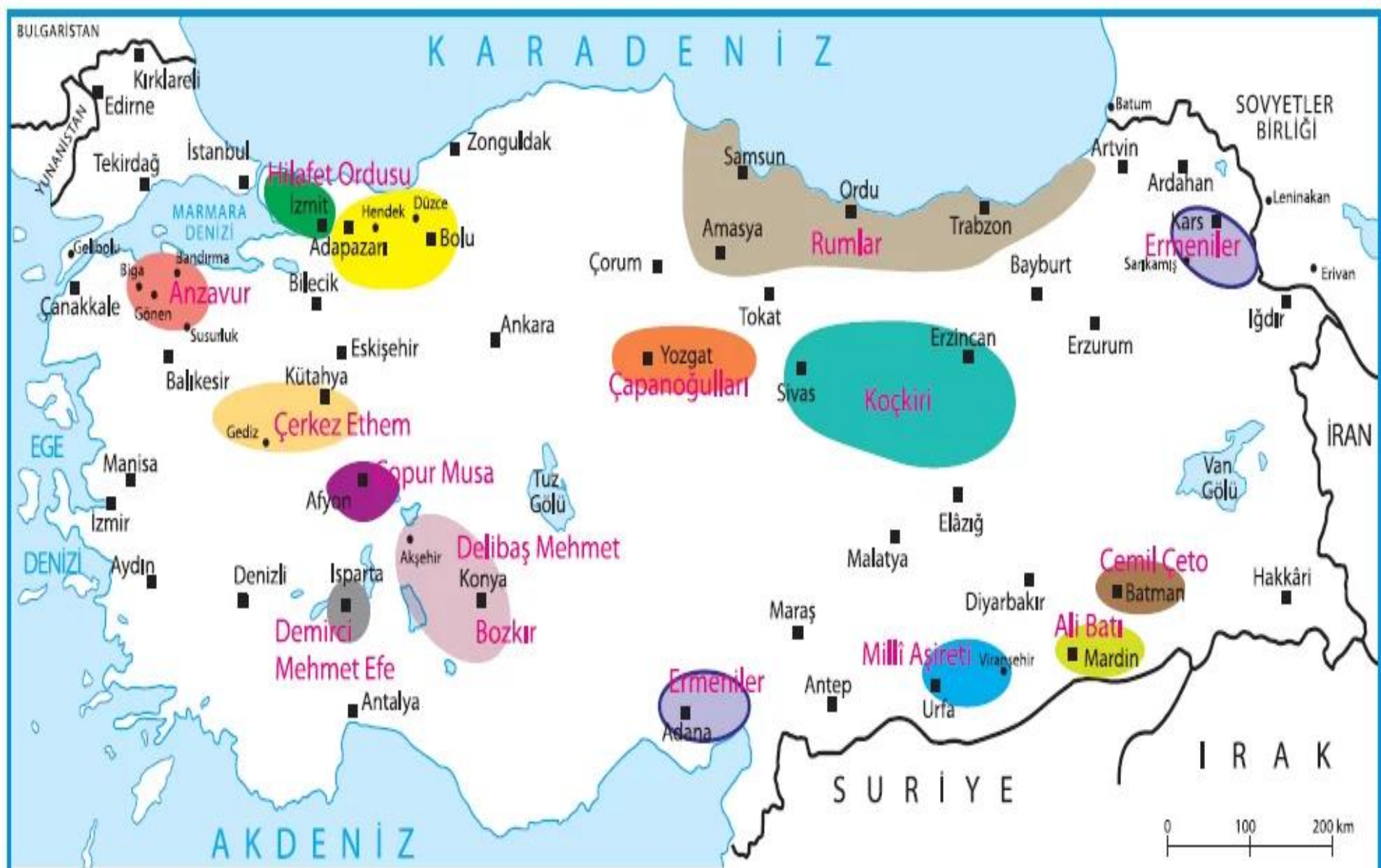
Azınlıklar

- KARADENİZ DE RUMLAR
- GÜNEY VE DOĞUDA ERMENİLER

Kuvayimilliyeye

- DEMİRCİ MEHMET EFE
- ÇERKEZ ETHEM

CEMİL ÇETO AYAKLANMASI	DÜZCE AYAKLANMASI	ALİ BATI AYAKLANMASI	KOÇKIRI AYAKLANMASI	PONTUS AYAKLANMASI
HILAFET ORDUSU AYAKLANMASI	AFYON AYAKLANMASI	YOZGAT AYAKLANMASI	ÇERKEZ ETHEM AYAKLANMASI	ERMENİ AYAKLANMALARI
ANZAVUR AYAKLANMASI	KONYA AYAKLANMASI	MİLLİ AŞİRETİ AYAKLANMASI	DEMİRCİ MEHMET EFE AYAKLANMASI	Devlet sınırları

TBMM'NİN AYAKLANMALARA KARŞI ALDIĞI ÖNLEMLER

- ✓ 29 Nisan 1920'de Hıyanet-i Vataniye Yasası çıkarıldı (**YASAMA**)
- ✓ İstiklal Mahkemeleri kuruldu (**YARGI**)
- ✓ İstanbul Hükûmeti ile **tüm haberleşme** kesildi.
- ✓ İstanbul'dan gelen her türlü evrak geri çevrilerek yaptığı her türlü işlem yok sayıldı.
- ✓ Şeyhülislam'ın fetvasına karşılık, Ankara Müftüsü **RIFAT BÖREKÇİ** başkanlığındaki kurula fetva hazırlatıldı.

İSTİKLAL MAHKEMELERİ (11 - 18 Eylül 1920)

- ✓ **Firariler Kanunu'nu** uygulamak için kurulmuştur.
- ✓ İlk görevi **TBMM'ye karşı isyanlar**, son görevi ise **İzmir Suikasti'dir**.
- ✓ TBMM'nin **yargı** yetkisini gösterir.
- ✓ **1920-1927** arası aktif olarak görev yapmıştır.
- ✓ Sekiz farklı şehirde kurulan **seyyar** mahkemelerdir.
(Ankara, Pozantı, Diyarbakır, Kastamonu, Eskişehir, Konya, Sivas, Isparta)
- ✓ Kararları kesindir, **temyiz yolu** kapalıdır.
- ✓ Demokrasiye aykırı, **düzensiz** mahkemelerdir.
- ✓ TBMM'nin otoritesini artırmıştır.
- ✓ **"ÜÇ ALİLER MECLİSİ"** adıyla da bilinir.
(Ali Saip Ursavaş, Ali Çetinkaya, Kılıç Ali)

MİLLİ MÜCADELE MUHAREBELER DÖNEMİ

MİLLİ MÜCADELEDE CEPHELER

DOĞU

ERMENİLER

**OSMANLIDAN
KALMA DÜZENLİ
ORDU(15.KOLORDU)**

**KAPANIŞ
GÜMRÜ ANT.**

GÜNEY

**FRANSIZ
ERMENİLER**

KUVA-İ MİLLİYE

**KAPANIŞ
1921 ANKARA ANT.**

BATI

YUNAN

**-KUVA-İ MİLLİYE
-TBMM KURDUĞU
DÜZENLİ ORDU**

**KAPANIŞ
MUDANYA ATEŞ
ANT.**

DOĞU CEPHEĞİ

GÜMRÜ ANTLAŞMASI'NIN ÖNEMİ

- Kars ve dolayları TBMM'ye bırakıldı.
- TBMM'nin ilk **askeri ve siyasi** başarısıdır.
- **TÜRKİYE** adı ilk defa bir antlaşma metnine yazdırmıştır.
- **Doğu cephesi** kapanmıştır.
- Ermeniler Sevr'den vazgeçti.
- **Doğu sınırı** ilk kez çizilmiştir.
- TBMM'yi tanıyan ilk devlet **ERMENİSTAN**.

GÜNEY CEPHESİ

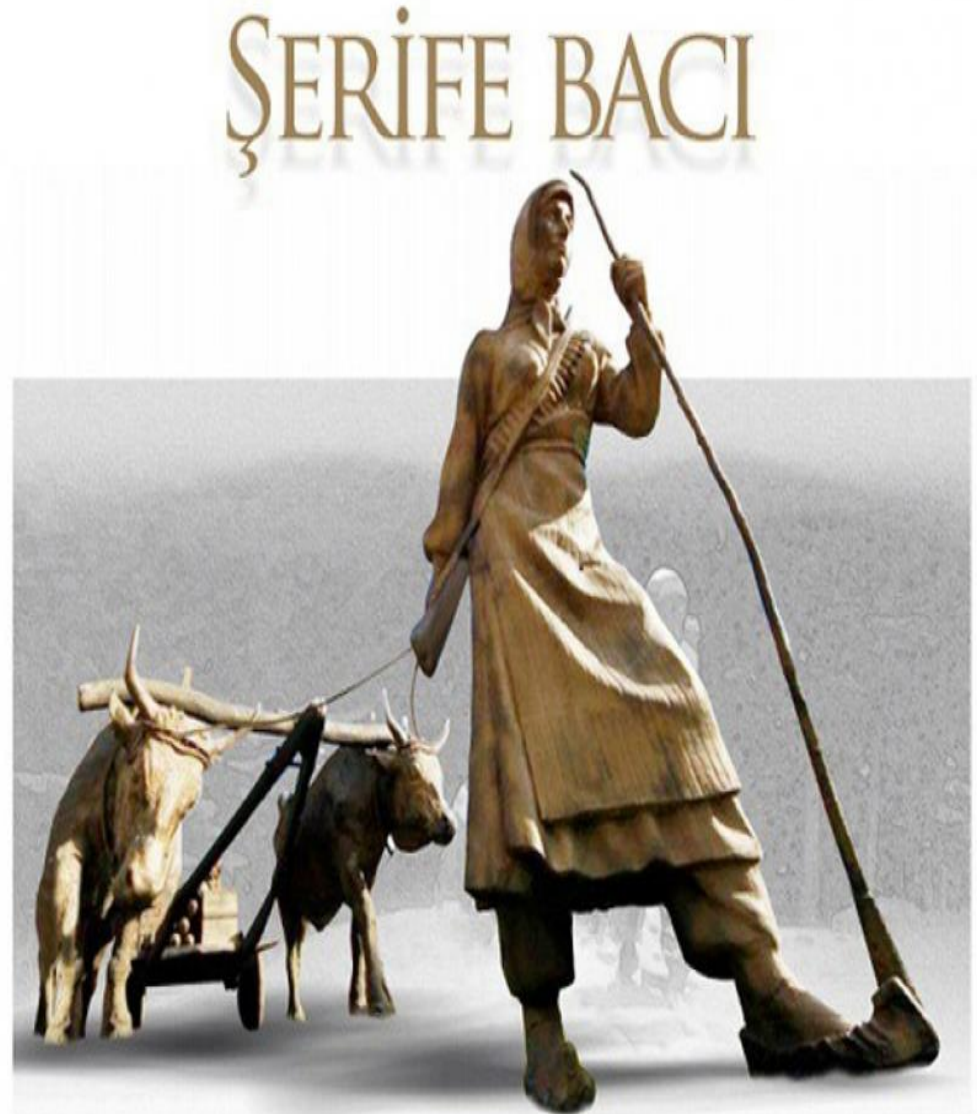
- ❑ Fransız ve Ermenilere karşı mücadele edilmiştir.
- ❑ Düzenli ordunun olmadığı tek cephe dir.
- ❑ Urfa ve Maraş TBMM açılmadan önce kurtarılmıştır.
- ❑ 1921 Ankara Antlaşması ile kapanmıştır. Antep ve Adana ise bu antlaşma ile kurtarılmıştır.

ŞEHİR	UNVAN
👉 Antep	1921 - GAZİ
👉 Maraş	1973 - KAHRAMAN
👉 Urfa	1984 - ŞANLI

İSTİKLAL MADALYASI ALANLAR

👉 1924 - İnebolu
👉 1925 - Maraş
👉 2008 - Antep
👉 2016 - Urfa

İSTİKLAL YOLU

ŞAHİN BEY

Antep'e 1921'de **GAZİ** unvanı verilmiştir. 2008'de **İstiklal Madalyası** verilmiştir.

ALİ SAİP BEY

Urfa'ya 1984'de **ŞANLI** unvanı verilmiştir. 2016'da **İstiklal Madalyası** verilmiştir.

SÜTÇÜ İMAM

Maraş'a 1973'te **KAHRAMAN** unvanı verilmiştir. 1925'te **İstiklal Madalyası** verilmiştir.

BATI CEPHESİ

I. İNÖNÜ SAVAŞI (6-10 OCAK 1921)

• Yunan bu savaşa **Taaruz-u Keşif** demiştir.

YUNANLILARIN AMACI :

- ❖ Sevr'i TBMM'ye kabul ettirmek
- ❖ Çerkez Ethem Ayaklanmasından yararlanmak
- ❖ Yeni kurulan düzenli orduyu dağıtmak
- ❖ Ankara'yı alarak TBMM'yi ortadan kaldırmak

YORUM

- TBMM'nin kurduğu düzenli ordunun Batı Cephesinde kazandığı ilk zaferdir.
- Türk Milletinin TBMM ve Düzenli Ordu'ya güveni arttı.
- Düzenli orduya katılım arttı.
- Milli maneviyat yükseldi ve ulusal birlik beraberlik arttı.
- Çerkez Ethem isyanı bastırıldı.

KRONOLOJİ

- ✓ Teşkilatı Esasiye Kanunu (1921 Anayasası) (20 Ocak 1921)
- ✓ Londra Konferansı
(21 Şubat - 12 Mart 1921)
- ✓ Afganistan ile dostluk antlaşması
(1 Mart 1921)
- ✓ İstiklal Marşı'nın Kabulü
(12 Mart 1921)
- ✓ Moskova Antlaşması
(Sovyet Rusya ile 16 Mart 1921)

Londra Konferansı (23 Şubat 1921)

✓ İtilaf Devletleri, TBMM'nin varlığını hukuken tanıdılar.

- Londra Konferansına → Osmanlı Adına **TEVFİK PAŞA** TBMM Adına **BEKİR SAMİ**

- Londra Konferansından sonra Bekir Sami Beyin yerine yeni Dışişleri Bakanı → **YUSUF KEMAL TENGİRŞEK**

Afganistan ile Dostluk Antlaşması (1 Mart 1921):

- **TBMM adına** Yusuf Kemal Tengirşenk ve Rıza Nur; **Afgan heyeti adına** General Velihan imzalamıştır.

• ÖZELLİKLERİ:

- ✓ TBMM'yi tanıyan ilk İslam ülkesi Afganistan'dır.
- ✓ Afganistana Öğretmen ve subay yolladık.

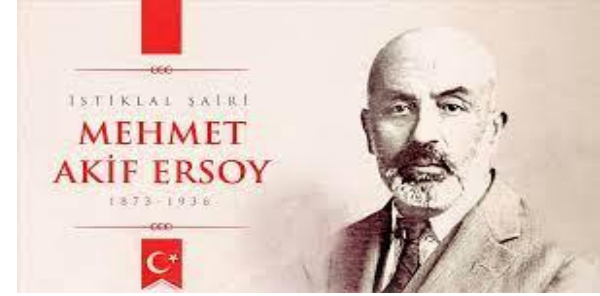
1 MART TÜRK AFGAN DOSTLUK GÜNÜ
KUTLU OLSUN

اول مارچ روز دوستی افغان- ترک خجسته باد.

İSTİKLAL MARŞI

- Mehmet Akif Ersoy tarafından Ankara Tacettin dergahında yazılmıştır.
- **Türk ordusuna** ithaf edilmiştir.
- Akif ödülü **Darülmesaiye** vermiştir.
- 1924-1930 yılları arasındaki bestesi **Ali Rifat Çağatay'a** aittir.
- **Zeki Üngör** tarafından bestelenmiştir. (1930)
- İlk kez **II. İnönü Savaşı'yla** okunmuştur.
- İlk kez **Hakimiyeti Milliye** gazetesi ve **Sebilü'r-reşad** dergisinde yayınlanmıştır.
- İlk kez **1982 anayasasında** yer aldı.
- Yarışmaya katılan komutan, **Kazım Karabekir...**

Moskova Antlaşması (16 Mart 1921)

• BU ANTLAŞMA İLE:

- Sovyet Rusya Sevr'i reddetmiştir.
- **Sovyetler Misakı milliye tanımıştır.**
- Rusya, kapitülasyonlardan vazgeçen ilk devlettir.
- **Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya arasında imzalanmış olan antlaşmalar geçersiz sayılacaktı.**
- Batum Gürcistan'a iade edilmiş

UYARI: Misakı Milli'den ilk taviz "**Batum**"dur.

ÖNEMLİ: Sovyet Rusya, TBMM Hükümeti'ni resmen tanıyan ilk batılı büyük devlet oldu.

MISAK-I MİLLİYİ TANIYAN DEVLETLER

İLK DEVLET

**GÜMRÜ ANT.
İLE
ERMENİSTAN**

**İLK MÜSLÜMAN
DEVLET**

**DOSTLUK ANT.
İLE
AFGANİSTAN**

**İLK BÜYÜK VE
AVRUPALI
DEVLET**

**MOSKOVA ANT.
İLE
SOVYET RUSYA**

**İLK İTİLAFLI
DEVLETİ**

**1921 ANKARA
ANT. İLE
FRANSA**

II. İNÖNÜ SAVAŞI (METRİSTEPE)

- ❑ TBMM batı cephesinde **2.askeri zaferini** kazandı
- ❑ Mustafa Kemal, İsmet Bey'e "**Siz orada yalnızca düşmanı değil, Milletın makus (kötü) kaderini de yendiniz**" demiştir

II. İNÖNÜ SAVAŞI SONUÇLARI

 Fransa Zonguldaktan çekildi

 İtalya Anadolu'yu boşaltma kararı aldı

 Fransa Ankaraya barış teklifi sundu

 İngiltere Türk esirleri serbest bıraktı

- ❑ **NOT:** Aslıhanlar ve Dumlupınar Savaşının kaybedilmesi ve II. İnönü Savaşının kazanılması sonrası **Refet Bele** görevden alındı.(Doğu Trakya Valiliğine atanacak) Batı Cephesi tamamen İsmet Paşa'ya bağlandı.

KÜTAHYA - ESKİŞEHİR MUHAREBELERİ (10 - 24 Temmuz 1921)

- ✓ *Düzenli ordunun **ilk ve son yenilgisidir.***
- ✓ M. Kemal, Türk Ordusunu, **Sakarya'nın doğusuna** çekti.
- ✓ Meclisin, Ankara'dan **Kayseri'ye** taşınması fikri ortaya atıldı
- ✓ M. Kemal'e **Başkomutanlık** yetkisinin verildi.
- ✓ **Tekalifi Milliye Emirleri** çıkartıldı.

NOT: Savaşın sonuna doğru **1.Maarif Kongresi** toplandı.

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ (SUBAYLAR SAVAŞI-Melhame-i Kübra)

Öncesi

- M.Kemal Başkomutan oldu
- Teklalfi Milliye emirleri yayınlandı.
- İstiklal Mahkemesi kuruldu.

İÇTE

- ✓ Son savunma savaşıdır.
- ✓ **Hattı müdafa yoktur** diyerek Türk ordusu hat savaşından alan savaşına geçmiştir.
- ✓ M. Kemal'e ; "**GAZİLİK**" ünvanı "**MAREŞALLİK**" rütbesi verildi.

DIŞTA

- İtalya Anadolu'dan askerlerini **tamamen** geri çekti.
- İngiltere ile **Esir Değişimi Antlaşması** imzalandı.
- İtilaflar **Paris Mukarreratı** ile barış teklifinde bulundu.
- **KARS ANTLAŞMASI**
Doğu sınırı kesinleşti.
- **ANKARA ANTLAŞMASI**
  - **TBMM'yi tanıyan ilk itilaf devleti Fransa oldu**
  - **Güney cephesi kapandı.**
  - **Misak-ı Milliden 2. taviz Hatay verildi. Adana ve Antep kurtarıldı.**
- **UKRAYNA DOSTLUK ANT.**

İtilaf Devletleri Sevr'i onaylatmak ve Yunan ordusuna zaman kazandırmak amacıyla ateşkes teklifinde bulunmuşlardır.

I. İnönü

Londra Konferansı
Bekir Sami Bey

Sakarya

Paris Mukarreratı
Yusuf Kemal Tengirşenk

Ateşkes Teklifleri

BÜYÜK TAARUZ (BAŞKOMUTANLIK) (KOCATEPE)

- Mustafa Kemal Paşa, **Rum Sındığı** demiştir.
- **Dumlupınar Meydan Savaşı**, **Yurt Kurtaran Savaşı**
- Hazırlık çalışması **en gizli** savaştır.
- M. Kemal Paşa'nın Başkomutanlık yetkisi **süresiz** hale geldi.

**Türk milletinin şanlı
tarihinin dönüm noktası:
30 Ağustos**

Mustafa Kemal Paşa komutasındaki Türk ordusunun 26 Ağustos'ta başlayıp 30 Ağustos Zaferi ile sonuçlanan Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi, dünya tarihinin gördüğü en büyük kahramanlık destanlarından biri olarak tarihe geçti

ORDULAR İLK HEDEFİNİZ AKDENİZ İLERİ...

BÜYÜK TAARRUZ

KURTULUŞ SAVAŞI'NIN ASKERİ SAFHASI SONA ERDİ.

İTİLAFLI DEVLETLERİ ATEŞKES TEKLİFİNDE BULUNDULAR

BATI ANADOLU YUNAN İŞGALİNDEN KURTARILDI.

- Türk ordusunun Boğazlara doğru ilerlemesi İngiltere'yi tedirgin etmiş ve **ÇANAKKALE BUHRANI** yaşanmıştır.
- Fevzi Çakmak'a **MAREŞAL** rütbesi verilmiştir.

MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASI (11 EKİM 1922)

- 1) Taraflar arasındaki savaş sona erecek.
- 2) Yunanlılar Meriç Nehri'ne kadar olan Doğu Trakya'yı 15 g¼n iēerinde boşaltacaklar.
- 3) İstanbul ve Boğazların yönetimi TBMM'ye bırakılacak.
Yorum: Osmanlı **hukuken** yok sayılmıştır.
- 4) **Doğu Trakya, İstanbul ve Boğazlar** savaŐılmadan kurtarıldı.

NOT: Bu başarı **İSMET PAŞA'yı** Lozan'a götürdü.

SALTANATIN KALDIRILMASI (1 Kasım 1922)

- 💣 TBMM LOZAN'A TÜRK HALKININ TEK TEMSİLCİSİ OLARAK KATILMA İMKANI ELDE ETTİ.
- 💣 **MİLLİ EGEMENLİK** YOLUNDA ÖNEMLİ BİR ADIMDIR.
- 💣 **LAİKLİK** YOLUNDA ATILAN İLK ADIMDIR.
- 💣 I. TBMM'NİN YAPTIĞI İLK VE **TEK İNKILAPTIR.**
- 💣 SİYASİ ALANDA YAPILAN İLK İNKILAPTIR.
- 💣 OSMANLI DEVLETİ'NİN **SIYASİ VARLIĞI SONA ERDİ.**
- 💣 **TAKVİMİ VAKAİ'NİN YAYIN HAYATI BİTTİ.**
- 💣 DEVLET BAŞKANLIĞI VE REJİM SORUNU ORTAYA ÇIKTI.
- 💣 VAHDETTİN İNGİLTERE'YE SİĞİNDİ.

LOZAN BARIŞ KONFERANSI

(20 Kasım 1922-24 Temmuz 1923)

Konferansa Hazırlık

Birinci mesele Konferansın nerede toplanacağı?	İkinci Mesele Konferansta TBMM'yi kimin temsil edeceği?	Üçüncü mesele Konferansta hangi konularda taviz verilmeyeceği?
<ul style="list-style-type: none"> ❖ İzmir mi? Tahribatı dünyaya göstermek ❖ <i>Lozan mı?</i> ❖ <i>Tarafsız şehir</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rauf Bey mi? ❖ Mondrosu imzaladı. ❖ <i>İsmet Bey mi?</i> ❖ <i>Mudanyada başarılı</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>Kapitülasyonlar</i> ❖ <i>Ermeni Yurdu</i>

Konferansa Ara Verildiği Sırada Gelişen Olaylar

I. EVRE
20 Kasım 1922
4 Şubat 1923

II. EVRE
23 Nisan 1923
24 Temmuz 1923

1. Yeni bir savaş ihtimali ortaya çıktı.
2. İzmir İktisat Kongresi toplandı (17 Şubat-4 Mart 1923)
✓ I.TBMM tarafından imzalandı.
3. TBMM'nin yenilenmesi karar verildi.
4. ABD ile Chester Projesi gündeme geldi

LOZAN BARIŞ KONFERANSI (20 Kasım 1922-24 Temmuz 1923)

1) Sınırlar

- Suriye sınırı (1921 Ankara / FRANSA)
- Irak sınırı (Çözüm yok)☹
- Yunanistan sınırı (Mudanya+savaş tazminatı)
- Adalar (Bozcaada ve Gökçeada bizim.Rodos 12 adalar İtalya'ya, diğer adalar Yunanistan'a bırakıldı.☹)

SORUN	ÇÖZÜMÜ
2) Kapitülasyonlar	Tamamen kaldırıldı.
3) Osmanlı Borçları	Hakkımıza düşeni taksitlendirdik.
4) Savaş tazminatı	Karaağaç ve Bosnaköy'ü aldık.
5) Azınlıklar	Türk vatandaşı oldu.
6) Yabancı Okullar	Türk kanunlarına uyacaktır.
7) Boğazlar	Başkanı Türk olan uluslararası komisyon yönetecektir.

Lozan'da bütün konular lehimize
de olsa aleyhimize de olsa
çözümlendi.
(Musul Meselesi hariç)

Lozan'ı İmzalayan I. TBMM'dir.
(24 Temmuz 1923)

Lozan'ı Onaylayan II. TBMM'dir.
(23 Ağustos 1923)

ATATÜRK İNKILAPLARI

SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

- SALTANATIN KALDIRILMASI
- CUMHURİYETİN İLANI
- HALİFELİĞİN KALDIRILMASI
- ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ
- KADINLARA SİYASİ HAKLARIN VERİLMESİ
- ERKANI HARBİYE VEKALETİ'NİN KALDIRILMASI
- ŞER'İYE VE EVKAF VEKALETİ'NİN KALDIRILMASI

Cumhuriyetin İlanı(29 Ekim 1923)

Cumhuriyetin İlan Edilme Nedenleri

- Milli egemenliği gerçekleştirmek
- Saltanatın kaldırılmasından sonra ortaya çıkan sorunları özömllemek
- Devlet başkanlığı
- Devletin Rejimi
- Hükümet bunalımına çözüm bulmak,

Cumhuriyetin İlanının Sonuçları

- Milli Egemenlik ilkesi gerçekleşti.
- Devlet başkanlığı sorunu çözüldü.
  - Cumhurbaşkanı : M. Kemal
  - Başbakan : İsmet İnönü
  - Meclis Başkanı: Ali Fethi Okyar
- Rejimin adı kondu.
- Meclis hükümeti sisteminden kabine sistemine geçildi.
- Yürütme işlerlik kazandı.
- Güçler yumuşakça birbirinden ayrıldı.(yasama-yürütme)

- NOT: Cumhuriyetin ilanı ile 1921 Anayasasında 1923 değişikliğine gidilmiştir.

11. Atatürk

1921 ANAYASASINDA YAPILAN 1923 DEĞİŞİKLİKLERİ

- Devletin yönetim şekli cumhuriyettir.
- Devlet başkanı cumhurbaşkanıdır.
- Hükümet kurma şekli → Kabine sistemi
- Resmi dil → Türkçe
- Başkent → Ankara
- Devletin dini → İslam

HALİFELİĞİN KALDIRILMASI (3 Mart 1924)

- İnkılapların önündeki önemli bir engel ortadan kaldırıldı.
- Lâiklik yolunda önemli bir adım atıldı.
- Milli Egemenlik ilkesi pekiştirildi ve güçlendirildi.
- Ümmetçilik toplum anlayışı sona erdi.
- Milli toplum anlayışı önem kazandı.

NOT: HALİFELİĞİN KALDIRILMASI LAİKLİK, MİLLİYETÇİLİK, CUMHURİYETÇİLİK, HALKÇILIK VE İNKILAPÇILIK ilkeleri ile paraleldir.

Aynı Gün Çıkarılan Yasalar:

- ➡ **Osmanlı hanedan üyelerinin tamamı yurtdışına çıkarılmıştır.**
- ➡ Erkan-ı Harbiye Umumiye Vekaleti kaldırılarak **Genel Kurmay Başkanlığı** kurulmuştur.
- ➡ **Tevhid-i Tedrisat Kanunu** ile eğitim öğretimde birlik sağlanmış, tüm okullar MEB'e bağlanmıştır.
- ➡ Şeriye ve Evkaf Vekaleti kaldırılmıştır. Yerine **Diyanet İşleri Başkanlığı** ve **Vakıflar Genel Müdürlüğü** kurulmuştur.
- ➡ **Şeyhülislamlık** makamı ve **Şeri Mahkemeler** kaldırılmıştır.

HUKUK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

- ❖ MEDENİ KANUN'UN KABULÜ (17 Şubat 1926)
- ❖ Hukuk birliği sağlandı.
- ❖ Kadınlara SOSYAL ve EKONOMİK haklar tanındı.

- ✓ Resmi nikah zorunluluğu
- ✓ Tek eşli evlilik
- ✓ Boşanma hakkı
- ✓ Miras hakkı
- ✓ Meslek seçme hakkı
- ✓ Mahkeme şahitliği
- ✓ Çocuk velayeti hakkı

PATRİKHANENİN HUKUKİ YETKİLERİNE SON VERİLMİŞTİR.

KADINLARA SİYASİ HAKLARIN VERİLMESİ

Medeni Kanun ile;

- SOSYAL
- EKONOMİK
- HUKUK

SİYASİ haklar hariç yukarıdaki alanlarda kadın erkek eşitliği sağlanmıştır.

- ❖ 1930: Belediye
- ❖ 1933: Muhtarlık
- ❖ 1934: Milletvekili seçme ve seçilme hakkı verilmiştir.

TOPLUMSAL ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

KILIK-KIYAFET KANUNU

- * ŞAPKA KANUNU (25 Kasım 1925)
- * KIYAFET KANUNU (3 Aralık 1934)

TEKKE, ZAVİYE VE TÜRBELERİN KAPATILMASI (30 Kasım 1925)

- ❖ ŞEYHLİK
- ❖ DEDELİK
- ❖ DERVİŞLİK ünvanları kaldırıldı.

SOYADI KANUNU(21 Haziran 1934)

- ❖ *Ağa, Paşa, Molla, Efendi, Beyzade gibi ünvanlar kaldırıldı.*

BATIYA UYUM SAĞLAMAK İÇİN YAPILAN İNKILAPLAR

- ❖ MİLADİ TAKVİMİN KABULÜ (1926)
- ❖ ULUSLARARASI SAATE GEÇİLMESİ (1926)
- ❖ ÖLÇÜ TARTI BİRİMLERİ-METRİK SİSTEM (1931)
- ❖ HAFTA SONU TATİLİNİN PAZARA ALINMASI (1935)

1925

- Ragıp bey yeni **Şapkası** ile
- **Tekkeye** geldi ve kapalı olduğunu gördü

1926

- **Saatine** baktı ve **Takvimler** 1926'yı gösteriyordu
- Artık **Medeni** olma zamanı gelmişti.

1928

- Ama önce **Yeni Harfleri** öğrenmesi gerekiyordu.

1931

- Düşündü, **Ölçtü-tarttı-biçti** ve bir karar aldı

1934

- Aslında her şeyden önce yeni bir **Soyadına** ihtiyacı vardı.

1935

- Tam o sırada bir şey fark etti günler pazardı ve **Hafta tatiliydi**

EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

- TEVHİD-İ TEDRİSAT KANUNU (1924)
(Eğitim öğretim birleştirildi)
- MAARİF TEŞKİLATI HAKKINDA KANUN (1926)
(Günümüz eğitim sisteminin temelleri atıldı)
- HARF İNKILABI (1928)
(Okuma yazma oranını artırmak)
- TTK - **Tevfik Bıyıklıoğlu** (1931)
- TDK - **Samih Rifat Horozcu** (1932)

ÜNİVERSİTE REFORMU (Albert Malche)

- * Atatürk döneminde açılan ilk yüksek öğretim kurumu Ankara Hukuk Mektebi (1925)
- * Darülfünun'un İstanbul Üniversitesine dönüştürülmesi (1933) (Albert Malche)
- * Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi'nin açılması (1936)
- * Mülkiye Mektebi'nin Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne dönüştürülmesi (1936)

OKUR - YAZAR ORANINI ARTIRMAK İÇİN YAPILAN FAALİYETLER

- ❖ HARF İNKILABI(1928)
- ❖ MİLLET MEKTEPLERİ (1928)
- ❖ HALK OKUMA ODALARI (1930)
- ❖ HALK EVLERİ (1932)
- ❖ KÖY ENSTİTÜLERİ (1940 / İsmet İnönü

 Aman Dikkat!!! **TDK** ve **TTK'nın** bu amaç doğrultusunda bir çalışması yoktur.

EKONOMİK ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

İZMİR İKTİSAT KONGRESİ (17 Şubat 1923)

✓ **MİSAK-I İKTİSADİ** kararları alınmıştır. **(K.KARABEKİR)**

TARIM ALANINDA:

- ❖ Aşar Vergisinin Kaldırılması (1925)
- ❖ Reji İdaresinin Kaldırılması (1925)
- ❖ Toprak Reformu (1929)
- ❖ Tarım Kredi Kooperatifinin Kurulması (1928)
- ❖ Yüksek Ziraat Enstitülerinin Kurulması (1933)

TİCARET ALANINDA

- ❖ İŞBANKASI (1924) İlk Özel Bankası...
- ❖ TİCARET VE SANAYİ ODALARININ KURULMASI (1925)
- ❖ KABOTAJ KANUNU (1 Temmuz 1926) Denizcilik Bayramı
- ❖ GÜMRÜK YASASI (1929)
- ❖ MERKEZ BANKASI (1930)
- ❖ DENİZBANK (1937)

SANAYİ ALANINDA

- ❖ SANAYİ VE MAADİN BANKASI (1925)
- ❖ SÜMERBANK'IN KURULMASI (1933)
- ❖ ETİBANK (1935)
- ❖ TEŞVİK-İ SANAYİ KANUNU(1927)
(Beklenen başarı sağlanamadı)
- ❖ I. VE II. BEŞ YILLIK SANAYİ KALKINMA
PLANLARI (SSCB'den kredi alınmıştır)

• LIBERAL

- ❖ İŞBANKASI
- ❖ TEŞVİKİ SANAYİ KANUNU
- ❖ UŞAK ŞEKER FAB.

• DEVLETÇİLİK

- ❖ SANAYİ VE MAADİN BANKASI
- ❖ EMLAK VE EYTAM BANKASI
- ❖ MERKEZ BANKASI
- ❖ SÜMERBANK
- ❖ ETİBANK
- ❖ DENİZBANK
- ❖ MTA'NIN AÇILMASI
- ❖ I. BEŞ YILLIK SANAYİ KALKINMA PLANI
- ❖ KİT'LERİN KURULMASI

HAP BİLGİ: YAKUP KADRI **KADRO**
DERGİSİNİ ÇIKARTMIŞTIR.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İÇ POLİTİKA

Atatürk Dönemi'nde Kurulan Siyasi Partiler ve Kurucuları

Mustafa Kemal
HALK FIRKASI
(9 Eylül 1923)

Kazım Karabekir
TERAKKİ PERVER
CUMHURİYET FIRKASI
(17 Kasım 1924)

Fethi Okyar
SERBEST
CUMHURİYET
FIRKASI
(12 Ağustos
1930)

CUMHURİYET HALK PARTİSİ (9 Eylül 1923)

- Kurucusu Mustafa Kemal, partinin tabanı Anadolu ve Rumeli **Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'dir**
- Ekonomideki savunduğu ilke **Devletçiliktir**
- 1946'ya kadar ülkeyi tek parti olarak yönetmiştir.
- İsmet İnönü döneminde **Müstakil Grup** ile parti kendi kendini denetlemiştir.
- Partinin ikinci kongresinde 1927 yılında Mustafa Kemal tarafından **Nutuk** okunmuştur.

TERAKKİPERVER CUMHURİYET FIRKASI (1924 - 1925)

TERAKKİPERVER CUMHURİYET FIRKASI KURUCULARI

 Kazım Karabekir

 Ali Fuat Cebesoy

 Refet Bele

 Adnan Adıvar

 Rauf Orbay

NOT: Türkiye Cumhuriyetinin ilk muhalefet partisidir. Şeyh Sait isyanı sonrası 5 Haziran 1925'te kapatılmıştır.

ŞEYH SAİT İSYANI 1925

- Musul'u vermek istemeyen ve tampon bölge oluşturmak isteyen **İngilizlerin** Bölge halkını kışkırtması
- TCF' nin kışkırtıcı tutumu(Parti programı)
- Eski düzeni geri getirme düşüncesi

İsyan Tekke, Zaviye ve Türbelerin kapatılmasında etkili olmuştur.

ŞEYH SAİT İSYANI 1925

- **Ali Fethi Okyar** isyanı bastıramayınca istifa etti. Yerine **İsmet İnönü** hükümeti kuruldu
- TBMM **Takrir-i Sükun** kanununu çıkardı.
(1925 -1929/ Takrir-i Sükun Dönemi)
- **İstiklal Mahkemeleri** yeniden kuruldu.
- **TCF kapatıldı.** (Haziran 1925)
- Basına sansür uygulandı
- Laik Cumhuriyete karşı meydana gelen ilk isyan.
- **Musul'u** kaybettik.

M.KEMAL'E SUİKAST 16 HAZİRAN 1926

- TCF'nin kapatılmasından sonra **İttihatçılar** M. Kemal Paşa'yı ortadan kaldırmayı düşündüler
- Rejimi değiştirme düşüncesi.
- **" Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır; fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır"**

**İSTİKLAL
MAHKEMELERİNİN
AÇILDIĞI OLAYLAR**

**TBMM'ye KARŞI
İSYANLAR
(İLK)**

**SAKARYA SAVAŞI
ÖNCESİ
TEKALİFLERİ
TOPLARKEN**

**ŞEYH SAİD İSYANI
BASTIRIRKEN**

**İZMİR SUİKASTİ
(SON)**

Menemen Olayı'nda
Divan-ı Harp
kurulmuştur.

SERBEST CUMHURİYET FIRKASI 1930

- 1929 dünya Ekonomik Buhranı Türkiye'yi olumsuz etkilemiştir
- M.Kemal'in tavsiyesiyle arkadaşı **Fethi Okyar** ,**Nuri Conker** , **Makbule Atandan** kurmuştur.
- Parti **Liberalizmi** savunuyordu.
- Parti inkılaplara ve M.Kemal 'e **saygılıdır**.
- Başkanı **Ali Fethi Bey** tarafından kapatılmıştır.
- 1 ay sonra **Menemen olayı** patlak verdi.

ATATÜRK İLKELERİ

- Atatürk İlkeleri 1931'de Cumhuriyet Halk Fırkası'nın 3. Kurultayı'nda parti programına alınmıştır. 5 Şubat 1937'de ise 1924 Anayasası'na eklenmiştir.
- Atatürk'ün altı temel ilkesi, yedi tane de bütünleyici ilkesi vardır.

ATATÜRK İLKELERİ

CUMHURİYETÇİLİK

HALKÇILIK

MİLLİYETÇİLİK

DEVLETÇİLİK

LAİKLİK

K. Atatürk

İNKILAPÇILIK

Cumhuriyetçilik İlkesi İle İlgili Anahtar Kelimeler

- *Ulusal Egemenlik*
- *İrade-i Milliye*
- *Hakimiyet-i Milliye*
- *Milli İrade*
- *Seçme ve Seçilme Hakkı*
- *Rejim ve Yönetim*
- *Kanun ve Meclis Üstünlüğü*
- *Çok Partili Hayat*
- *Millet Vekili ve Mebus*
- *Ordunun Siyasetten Ayrılması*
- *Parlamento*
- *Demokrasi*

Milliyetçilik İlkesi İle İlgili Anahtar Kelimeler

- *Milli (Ulusal) Bağımsızlık*
- *Türk, Milli*
- *Ulus, Ülkü, Amaç*
- *İrk ve Din birliği yoktur.*
- *Milli birlik ve Beraberlik*
- *Misak-i Milli*

- *İstiklal, Özgürlük*
- *Ulusal Benlik*
- *Hürriyet*
- *Milli Dil ve Milli Tarih*
- *Kültür Birliği*
- *Misak-i İktisadi*

Halkçılık İlkesi İle İlgili Anahtar Kelimeler

- *Sosyal Adalet*
- *Sosyal Devlet Anlayışı*
- *Ayrıcalıkların Kaldırılması*
- *Fırsat Eşitliği*

- *Eşitlik*
- *Kaynaşmış Toplum*
- *İnsan Sevgisi*
- *Yurtta Barış*

Laiklik İlkesi İle İlgili Anahtar Kelimeler

● <i>Akılcılık ve Bilimsellik</i> ● <i>Din ve İnanç Özgürlüğü</i> ● <i>İbadet Özgürlüğü</i> ● <i>Düşünce ve Fikir Özgürlüğü</i> ● <i>Devletin Resmi Dininin Olmaması</i>	● <i>Hurafeler</i> ● <i>Batıl İnanışlar</i> ● <i>Dogmatizm</i> ● <i>Din ve Devlet İşlerinin Ayrılması</i> ● <i>Devletin Dini Dayatma Yapmaması</i>

Devletçilik İlkesi İle İlgili Anahtar Kelimeler

● <i>Ekonomi</i> ● <i>Yatırım</i> ● <i>Kalkınma</i> ● <i>Karma Ekonomi Modeli</i> ● <i>Liberal (Serbest) Ekonomi</i> ● <i>Halka İstihdam Sağlama</i>	● <i>Planlı Ekonomi</i> ● <i>Kamulaştırma Faaliyetleri</i> ● <i>Özel Sektörün Desteklenmesi</i> ● <i>Bankalar Kurma</i> ● <i>Fabrikalar Açma</i> ● <i>Kamu İktisadi Teşebbüsleri</i>

İnkılapçılık İlkesi İle İlgili Anahtar Kelimeler

- *Yenileşme*
- *Değişim*
- *Gelişim*
- *Batılılaşma*
- *Çağdaşlaşma*
- *Modernleşme*

- *Muasır*
- *Medeniyet*
- *Uygarlık*
- *Dinamizm*
- *Sürekli İlerleme*
- *Durağanlığa Karşı Çıkma*

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

☞ Türkiye Cumhuriyeti diő politika da "**yurtta sulh cihanda sulh**" ilkesini esas almıőtır.

Özgürlük ve bağımsızlık benim karakterimdir...

Gayi m. Kemal

1923-30 Arası

Dış Politika

Lozan'dan kalan sorunlara çözüm bulma.

- ☞ Musul Sorunu (Irak Sınırı)
- ☞ Yabancı Okullar Sorunu
- ☞ Dış Borçlar Sorunu
- ☞ Nüfus Mübadelesi Sorunu
- ☞ Patrikhane Sorunu

1930-39 Arası

Dış Politika

İtalya ve Almanya'nın saldırgan politikasına karşı tedbir alma ve dünya barışına katkı sağlama.

- ☞ Milletler Cemiyetine Üyelik 1932
- ☞ Balkan Antantı 1934
- ☞ Akdeniz Paktı 1936
- ☞ Montrö Boğazlar Sözleşmesi 1936
- ☞ Sadabad Paktı 1937
- ☞ Nyon Konferansı 1937
- ☞ Hatay Sorunu Çözümü 1939
- ☞ Diğer Gelişmeler

Yabancı okullar (Fransa-Papalık)

- Lozan da Türk Kanuna uyacak denildi.
- 3 Mart 1924 Tevhidi Tedrisat ile okular MEB bağlandı
- Bu konuda Fransa ve Papalıkla sorun yaşadık, bu durumu iç sorun olarak gördük.
- Dış Politikada hallettiğimiz ilk sorundur.

Nüfus Mübadelesi - Etabli Sorunu (Yunanistan)

- Yunanistan Lozan'da alınan kararı 1926 ya kadar gerçekleştirmedi.
- Biz Konuyu **Milletler C.** taşıdık çözüm yok
- 1930 da Yunan Türk arası düzeline(10 Haziran 1930 dostluk anlaşması) ikametgah tarihine bakılmaksızın mübadele gerçekleşti. (**Ahali Mübadelesi**)
- Bu durum ilerde **Balkan Antantı** imzalanmasına neden oldu.

Musul Sorunu (İngiltere)

- ❖ Lozan da **çözülmemeyen** tek konudur.
- ❖ 1924 **Haliç Konferansında** da çözüm yok
- ❖ Bu yüzden İngiltere **Nasturi ve Şeyh Said** isyanını desteklemiştir.
- ❖ Musul'a asker çıkarmak üzere iken Şeyh Sait isyanı çıktı .İngilizler Musul'u ele geçirdi.
- ❖ 1926 **Ankara Anlaşması** ile Musul'u kaybettik. **Tevfik Rüşdü Aras** imzaladı.

Dış Borçlar-Fransa

❖ 1928 yılında dış borcumuzu ödemekte zorlanınca Fransa ile dış politika sorunu yaşadım. **1929 Dünya Ekonomik Bunalımı** Türkiyeyi zorlayınca **Hoover Moratoryumuna** güvenerek 1933'de Paris Borçlar Sözleşmesini imzaladık. Borcun taksit zamanını uzattık faizini 1954 te ödedik.

Milletler Cemiyeti (1932)

- ❖ 1920 Cenevre'de kurulan cemiyete geç girdik. Çünkü Kurtuluş Savaşı ve Musul Meselesine aleyhine karar vermesi **İtalya ve Almanya** yayılmacı siyasetine karşı tedbir...
- ❖ **İspanyanın talebi ve Yunanistan'ın** desteklemesi üzerine Yurtta Sulh Cihanda Sulh parolası ile cemiyete üye olduk. (**İlk temsilcimiz Cemal Hüsnü Taray'dır.**)
- ❖ **Boğazlar ve Hatay** Konusunun lehine çözümlmesini sağladı.
- ❖ Yabancı Okulları taşımadık.

Balkan Antantı (1934)

- İtalya ve Almanya dünya barışını tehlikeye sokunca **Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya'nın** katılımı sonucu **Batı sınırının** güvenliği için imzalanmıştır.
- **Bulgaristan ve Arnavutluk** yoktur.

Montrö Boğazlar (1936)

- II. Dünya Savaşı tehlikesine karşı Milletler Cemiyetine başvurduk. M.C bizi haklı gördü Komisyon kaldırıldı tam egemenlik Türkiye'ye geçti. **Tevfik Rüştü Aras** temsil etti.

Sadabad Paktı (1937)

- İtalya'nın Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'yu tehlikeye sokması üzerine **Türkiye, Irak ve Afganistan, İran** katılımı sonucu **doğu sınırının güvenliği için oluşturulmuştur. Suriye üye değil**

1939 Hatay Meselesi (Sancak Sorunu)

- 1921 de sancak oldu (Dil Türkçe ve Türk parası kullanabilecek)
- 1936 da Fransa mandasını Suriye'den çekince Hatay sorunu ortaya çıktı.
- **Sandler Raporunda** bizi destekledi.
- 1939 da halk oylaması ve meclis kararı ile Anavatana katılmıştır.
- Mustafa Kemal Paşa **Kırk asırlık Türk yurdu düşmana bırakılamaz.**

Sancak (Hatay) Sorunu

- ❖ 2 Eylül 1938'deki **Bağımsız Hatay Cumhuriyeti** kuruldu.
- ❖ İlk Cumhurbaşkanı: **Tayfur Sökmen**
- ❖ İlk Başbakan: **Abdurrahman Melek**
- ❖ Mustafa Kemal Hatay sorunu için "**Şahsi meselem**" demiştir
- ❖ Mustafa Kemal'in Hatay Sorunu ile ilgili **Kurun** (Vakit) gazetesinde **Asım Us** takma adı ile yazılar yazmıştır. İsmet İnönü'nün Hatay politikasını eleştirmiştir.
- ❖ Hatay'ın Anavatanına katılması ile en son belirlenen sınırı **SURİYE** olmuştur.

HATAY'IN EFSANELERİ MUSTAFA KEMAL VE TAYFUR SÖKMEN

Kırk asırlık Türk yurdu, düşman elinde esir kalmaz.

Bozkurt Lotus Olayı (1926)	Vagon-Lits Olayı (1933)	Razgart Olayı (1933)
Fransa	Fransa	Bulgaristan
Fransız gemisiyle Türk gemisi Türk karasularında çarpışınca M.C taşınır. M.C her iki kaptana da ceza keser. (Mahmut Esat Bozkurt bizi savundu) M. Kemal bu olayda Kabotaj Kanunu çıkartır.	Milliyetçi gençler, Fransız şirketindeki işçiler Türkçe konuşuyor diye işten çıkarınca protesto etmiştir.	Milliyetçi gençler, Bulgaristan'da Türk mezarlığı yağmalanınca İstanbul'daki Bulgar mezarlarına çiçek koydular.

BEN NÖRÜYOOOM😊

Mahmut Esat Bozkurt	Hukuk, Ankara Hukuk, Medeni Kanun, Bozkurt Lotus Olayı..
Refik Saydam	Sağlık, Ankara Hıfzısıhha Enstitüsü, Tifüs aşısı
Mazhar Usman	Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi, tıp, hekim
Hulusi Behçet	Sağlık, deri, cilt hastalıkları, Behçet
Selim Sırrı Tarcan	Sporcu, mitingler, olimpiyatlar, Türk idman yurdu.
Vecihi Hürkuş 	İlk yerli uçak, sivil havacılık okulu, ilk hava yolu şirketini kurdu. Pilot, mühendis, girişimci

EN KISA SINAV DUASI;

**Allah'ım bildiklerimi yaptır
bilmediklerimi attır
attırdıklarını tuttur**

**Sınavınızda başarılar
dilerim.
AKİF ÇELİK**